

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A modern bűnügyi nyomozás.

(Előző közleményt lásd a Cs. L. 1917. évfolyamának 11. számában.)

Irtó: ... l ... t.

Az önfeljelentők.

Új szó, tegyük hozzá rossz szó s nem is hangzik valami túlságos magyarosan, de nem igen találni *egy* szóban nálánál kifejezőbbet s ha jó az öngyilkos, vagy öngyújtó, épen úgy lehet önfeljelentő is, ámbár az önként jelentkező inkább felel meg annak a típusnak, a melyet néhány gyakorlati esettel ismertetni óhajtok.

Ha ritkán is, de néha-néha mégis megesik, hogy a nyomozó közeg, vagy hatóság önfeljelentés folytán jut a tettes nyomára. Az ilyen önfeljelentés természetesen lényegesen megkönnyíti a nyomozó járőr dolgát, de megesik az is, hogy készakarva hamis irányba tereli a nyomozást s ilyen módon rendkívül megnehezíti munkánkat.

Egy gonosztevő, például egy hivatásos betörő, vagy egy banksikkasztó, a ki cselekményét minden eshetőséget számba véve teljes megfontoltsággal követi el, ritkán fog önként jelentkezni, jobban mondva ritkán fogja önmagát feljelenteni, s ha mégis megtenné, akkor sem közvetlenül a cselekmény elkövetése után, hanem akkor, a mikor már a pénznek a nyakára hágott és lelkiismeretfurdalásai vannak. Másként áll az eset a szenvedélyüktől elragadtatott büntetteseknél, a kik az önfeljelentők zömét alkotják. Itt az önfeljelentés indoka a megbánás, a mely rendszerint nyomon követi a tettet.

Természetes, hogy a nyomozó csendőrnek nem szabad azzal megelegednie, hogy a jelentésnek feltétlen hitelt adjon, ellenkezőleg, ha nem akarja magát a legnagyobb tévedésnek kitenni, minden lehető el kell követnie, hogy tanúk és bizonyítékok beszerzése által az önfeljelentés adatainak igazáról meggyőződjen. Ezt különben minden a nyomozás terén még oly kevéssé jártas csendőr is megteszi, mert régóta közismert dolog, hogy az önfeljelentések gyakran oly okok alapján történnek, a melyek egyáltalában nem felelnek meg a tényállásnak.

Az ilyen valótlan és hamis önfeljelentések két részre oszthatók: a mikor az önmagát feljelentő tudatosan hazudik, és másodsor, a mikor elmebetegnek jelentik fel önmagukat oly cselekményért, a melyet egyáltalában el nem követtek, a melynek elkövetéséről azonban meg vannak győződve.

Különösnek s az emberi természettel ellentétesnek látszik, hogy vannak emberek, a kik oly bűncselekménnyel vádolják önmagukat, a melyről tudják, hogy nem követtek el s azt is tudják, hogy ezért elítéltetnek s daczára ennek megmaradnak az önvád mellett s elég gyakran elítéltetésüket idézik elő. Az ilyen önvádak indító rugói különbözők.

Előfordult, hogy ravasz gonosztevők könnyebb természetű bűncselekménnyel vádolták önmagukat, holott azt soha el nem követtek; ezzel azt érték el, hogy elítéltetvén, bizonyos időre eltűnnek a nyomozó hatóságok látköréből s az általuk tényleg elkövetett nagyobb szabású büntett felett a hatóságok napirendre tértek.

Az is előfordult, hogy fogságbüntetésüket töltő rabok egy távol eső helyen olyan cselekmény elkövetésével vádolták önmagukat, a melyet sohasem követtek el. Ennek az indító oka, a szökés lehetőségének a reménye.

Azt remélik ugyanis, és nem mindig hiába, hogy az állítólagos tett színhelyére viszik, hogy a tanukkal szembesítsék s a helyszínt megállapítsák s nekik netalán mód és alkalom kínálkozik a szökésre.

1917 szeptemberében a győri ügyészségnél betöréses lopásért letartóztatásban volt Spasoje Nikola szerb internált azt a jelentést tette az ügyészségnél, hogy ő az ellenség elől, (már mint mi előlünk) történt menekülése előtt Nis közelében több mint huszezer korona értékű szerb aranypénzt ázott el s ajánlkozott, hogy ha odakísérik, megmutatja a rejtekhelyet s a pénz felét nagylelkűen felajánlotta a magyar államnak. Azt is mondotta, hogy az ő rejtekhelye mellett tud egy barlangot, a hol több szerb ágyú és igen sok kézi-fegyver és töltény van sértetlen állapotban elrejtve. Az igazság-, bel- hadügyi és honvédelmi ministeriumok, valamint a bolgár kormány közös megállapodása alapján egy csendőrijárőr leutazott Spasoje Nikolával Nisbe

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállit.
cs. és kir. udvari és hadsereg szállit., a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontánáz utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

hogy mutassa meg azt a bizonyos rejtekhelyet. Kiderült, hogy az egész csak egy jól kigondolt mese volt és arra szolgált, hogy Spasojenak alkalmat szolgáltatson, hogy a több napos utazás folyamán valami utonmódon megszökhessék, a mi különben egy hajszál híján majdnem sikerült is neki, mert egy óvatlan pillanatot felhasználva, megugrott a járőr elöl, azonban hamarosan kézrekerült s most ismét a győri fogházban elmélkedhetik a szerencse forgandóságáról és állhatatlanságáról.

Azonban előfordulnak, erkölcsi szempontból semmi esetre sem elítélhető indokból történt önvádak. Volt rá eset, hogy a gyermekek vállalták az olyan bűncselekményt, a melyet az apa, vagy az anya követtek el, oly célból, hogy ezeket a büntetés elöl mentesítsék; az is előfordult, hogy egy jó pajtás, puszta barátságából magára vallott olyan bűncselekményt, a mely barátja lelkiismeretét terhelte.

Általánosan ismert dolog, hogy a melankóliában (mélabuban) szenvedők hajlamosak a legkülönfélébb önvádakra és sokszor oly súlyos büntetssel vádolják önmagukat, a melyet sohasem követtek el.

Alig hihető, hogy néhány ilyen betegnek majdnem sikerült az ilyen önvád alapján a vesztőhelyre kerülni. 1849-ben csavargás és lopás gyanuja miatt vizsgálati fogságban ült egy Siegel Károly nevezetű ember. A vizsgálati fogság tartama alatt lassanként önszántából bevallotta, hogy 1847 tavaszán Szentmiklóson egy Széles József nevű asztalosmester házáat előre megfontolt szándékkal felgyújtotta, a mely alkalommal Szélesnek egy leánya életét vesztette, Széles pedig súlyos égési sebeket szenvedett. Ugyanazon községben 1845-ben a kovácsmester fiát előre megfontolt szándékkal egy doronggal agyonütötte s végül, hogy ugyanazon községben 1847-ben egy hirhedt tolvajjal és annak fiával egyetemben egy nagyobb szabású betöréses lopást követett el. A vizsgálat során megállapították, hogy mindazon büntettek, a melyeket Siegel beismert, tényleg elkövetettek és pedig oly módon, a mint azt Siegel vallomásai során leírta, és Siegel viselkedése is egy teljesen normális egyén benyomását keltette.

Ezen önvallomás alapján a bíróság halálra ítélte Siegelt s miután ez nem fellebbezett, az ítélet jogerőssé vált. A periratok már az igazságügyminiszteriumnál voltak oly célból, hogy mielőtt az ítélet végrehajthatnák, a legfelsőbb elhatározás az esetleges megkegyelmezés céljából kikéressék, a mikor egy véletlen folytán kiderült, hogy akkor, a mikor Széles József háza leégett, Siegel nem is volt Szentmiklóson, mert abban az időben vizsgálati fogságban volt Szombathelyen. Az is kiderült, hogy a lopást sem ő követhette el, mert a lopás elkövetésének idején Zalaszentgróton mint szolgál

volt alkalmazva, s onnét sohasem távozott el. Végül a most már gyanussá vált önvád tárgyában a legbehatóbban megejtett vizsgálat azt is kiderítette, hogy a kovácsmester fiát sem üthette agyon, mert az egy szerencsétlen esésnek lett az áldozata. Siegel egyideig még váltig erősítette, hogy a felsorolt cselekményeket valóban elkövette, később azonban azt vallotta, hogy meguntta az örökös csavargó életet s miután öngyilkos nem akart lenni, ilyen módon vélt megszabadulhatni a rá nézve terhes élettől. Ez is egy példa arra, hogy mennyire óvatosoknak kell lennünk az önfeljelentőkkel szemben.

Egy pénzhamisító társaság leleplezése.

Írta: Egy csendőr.

Az 1908. év végén és 1909. év elején Krassó-Szörény megye és Temes megye szomszédos községeiben úgyszólván napról-napra merültek fel panaszok a miatt, hogy ismeretlen egyének hamis öt és két koronásokkal csapják be a kereskedőket és korcsmárosokat.

A gátaljai és a többi örsök a károsultak feljelentésére mindannyiszor mindjárt megindították a nyomozást s folytatták is azt az újabb panaszok alapján hosszabb ideig, de mindig eredmény nélkül, bár alig mult el hetivásár, hogy újabb és újabb panaszok fel ne merültek volna, azokat az egyéneket azonban, a kiktől a pénzt kapták a kárvallottak, nem tudták sem megnevezni, sem annyira megjelölni, hogy annak alapján a nyomozást határozottabb irányban lehetett volna megindítani.

1909. évi február 10-én történt, hogy Letán József gátaljai korcsmáros, a mint egy nála felváltott öt K-ás hamis voltát felismerte, azonnal az örsre ment s az esetet jelentve, Telek János csendőr előtt már tüzetesebb leírást adott a pénzt felváltó egyénről. Telek csendőr Szász György csendőrrel azonnal a községbe mentek s úgy a hetivásárban, mint az üzletekben puhatolni kezdtek az ismeretlen után és sikerült is nekik az

Brilliáns, arany-ékszerek, ezüst használati és disztárgyak, órák, evőeszközök

180. sz.

182. sz.

Iparművészeti újdonságok. Egyházi felszerelések, gyári árban beszerezhetők (részletfizetésre is)

SÁRGA JÁNOS

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

csász. és kir. udvari szállítónál,
Budapest, IV., Kilyó-tér 5. szám.

A tanácskozó épület előtt.

egyik korcsmában épen abban a pillanatban meglepni az ismeretlent, mikor az ott elfogyasztott egy deczi pálinkát egy hamis öt koronással akarta kiegyenlíteni.

A két csendőr az ismeretlent igazolásra szólította fel, a ki vonakodott magát megnevezni, mire őrizet alá vették s ott mindjárt meg is motozták.

Míg ezzel foglalkoztak, egy másik ismeretlen, hogy magáról a gyanút elhárítsa odaszólt a csendőröknek, hogy csak fogják el azt az egyént, ő jól ismeri, az egy pénzhamisító, közben azonban el akart illanni, de Szász csendőr épen az utolsó pillanatban megragadta s őt is motozás alá vették.

A rögtöni motozás eredménye az lett, hogy az utóbb nevezettől két darab hamis öt koronás, 13 darab hamis két koronás és négy korona 80 fillér valódi pénz, előbb nevezettnél pedig egy darab hamis öt koronás, továbbá egy egyfedelű uj nickel férfi zsebóra és egy üveg pálinka került elő.

E tárgyakat elkobozva, gyanusítottakat a laktanyába kísérte a két csendőr, hol az épen szolgálatból bevonult őrsparancsnok, Keresztes Sándor őrmester által átvéve, a község házához kísértettek. Itt azután kiderült, hogy az egyik Surár Józsim soósi, míg a másik Toma János gertyenyesi lakos s hogy a náluk talált félliter pálinkát és az órát is a hamis pénzből vásárolták.

További bemondásaikból megállapította a járőr, hogy a hamispénzt Toma János és özv. Gligor Ádámné gertyenyesi lakosok Becsenyágu Traján kölniki lakos házában és ennek közvetítése mellett egy ismeretlen nőtől, előbbi 10, utóbbi 50 korona jó pénzért vették és Surárt csak Gligorné kérte fel azok értékesítésére a neki juttatandó részesedés ígérete mellett.

Keresztes őrmester ezek alapján Simon László és Telek János csendőröket Soósdra és folytatólag Gertyeny községbe küldte, hogy gyanusítottaknál házkutatást tartsanak.

Surárnál nem talált a járőr semmit, ellenben Toma lakásán egy fél kilogrammnyi cink és ólomkeverékből való lemezt, egy öt koronához való gipszmintát, míg özv. Gligornénál két darab öt koronás és 27 darab két koronás hamis pénz került elő.

Özv. Gligorné, ezen eredmény hatása alatt beismerte, hogy 50 korona jó pénzért 40 darab két koronás és négy darab öt koronás hamispénzt vett a már fentebb említett egyéntől s abból adott társainak 13 darab két és két darab öt koronást értékesítés végett.

Toma pedig előadta, hogy a cink és ólom keveréket szikvizes üvegekről leszedett ólom közé cinket keverve maga állította elő, azzal a szándékkal, hogy a szintén általa készített gipszminta segítségével megkísérh a két és öt koronások készítését.

Keresztes őrmester a fentiekre vett jelentés után

gyanusítottakat őrizet alatt tartva s járőréhez csatlakozva Kölnik községbe ment s itt az ezeresi őrsről kért járőrt is bevárva, miután kipuhította, hogy Becsenyágu Traján Polynár György ottani lakossal áll összeköttetésben, ezeket és utóbbinak nejét is az őrizet alatt levő gyanusítottakkal szembesítette s miután Toma és özv. Gligorné azt állították, hogy Polynárné az a kitől a hamis pénzt vették, úgy ennek, mint Becsenyágu lakását átkutatta.

A kutatás eredménnyel is járt, a mennyiben Becsenyágu padlásán egy kilogrammnyi súlyú czinklemez, Polynár lakásában pedig 12 darab öt és öt darab két koronást, az udvarában elásva hat darab öt koronához és két darab két koronához való gipszmintát, a fészerben pedig egy ócska lábast és egy cink kanalat találtak, mely utóbbi tárgyakat — mint Becsenyágu és Polynár beismerték — a hamispénz készítéshez használták s hogy egy év óta üzik már a hamisítást s ő tőlük került ki mind az a hamis pénz, a melyeket a környéken forgalomba hoztak s tőlük vették Toma és özv. Gligorné is a hamispénzeket.

Ezek alapján és mivel Becsenyágu lakásán a fentiek kivül nagyobb mennyiségű dinamitot, dinamit töltényt és gyújtó zsinórt is talált, mely tárgyakat — beismerése szerint — a bogsánbányai bányatársaságtól lopta, Polynár pedig a lakásán talált nagyobb mennyiségű távbeszélő huzalra nézve beismerte, hogy azt a pár hónappal előbb történt nagy havazás alkalmával leszakadt huzalokból lopkodta össze, a járőr az összes bűnjelek beszolgáltatása mellett, őket lopásért és pénzbamisításért, a többiek pedig hamispénz forgalomba hozataláért Keresztes őrmester az illetékes bírósághoz feljelentette, hol előbbieket két-két évi, míg utóbbiak 2—5 havi szabadságvesztés büntetésre ítéltettek.

A vakok keresetképessége.

Midőn a nemes emberbarát Hany abbé 1784-ben a vakok számára az első intézetet megnyitotta, egyáltalán nem sejtette, hogy képes lesz az ily intézet arra, hogy a vakokat önállóságra segíthesse. Az ő

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára háboru idejére 4.— kor.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

A német és osztrák-magyar megbizottak az orosz küldöttekre várakoznak.

czélja egyszerűen emberbaráti volt, segíteni a nyomorultakon szellemi képzés által s legfőlebb elősegíteni zeneoktatásukat, hogy könnyebben szórakozhassanak. Maugróról a vakokról azonban általában azt hitték akkor, hogy azok örökre keresetképtelenek, a mint-hogy a vagyontalan vakok kizárólag koldulással keresték kenyerüket.

Az iskolákban azonban a dolog természete szerint csakhamar hasznos munkákkal kezdték foglalkoztatni a vakokat, s midőn látták, hogy némely munkák elvégzésében ügyesek, felmerült a tudat, hogy a vakok nevelésének valódi czélja az általános testi, erkölcsi és érzelmi képzés mellett csak az lehet, hogy őket az önsegélyre képesekké tegyék. Ezért ma már a vakok intézeteiben az elemi iskolák vagy polgári iskolák tárgyain kívül csaknem mindenütt különös súlyt fektetnek a zenére és az ipari foglalkozásokra.

A zene volt a legelső foglalkozása a vakoknak, mivel azt hitték, hogy a vakok hallása élesebb és jobb, mint a látóké, s ezért a vakok sokkal alkalmasabbak a zene tanulására és tanítására. Tény, hogy a látás hiányában a vakot egyenesen a természet kényszeríti arra, hogy hallását lehetőleg tökéletesítse s ezért arra nagy gondot fordít, mind a mellett az úgynevezett zenei hallás a vakoknál is, épen úgy, mint az érzékűeknél, csak kivételkép van meg, s ők sem zeneértők mindnyájan. Lassanként belátták ezt a vakok intézeteinek vezetői s most már komolyan gondolkoznak azon, hogy az eddigi túlnyomó zeneoktatás a kellő korlátok közé szoríttassék s ennek helyébe a kézi ipar oktatása lépjen, mint a mely általánosabb s a megélhetésre szilárdabb alapot nyújt.

Leginkább alkalmas iparágaknak találták a vakok intézetében a kosárfonást, kötélverést, kefekötést és csizmadiaságot. Itt-ott virágcsinálás, köszörülés meg más iparágak is gyakoroltatnak az intézetben. Nagyon elterjedt foglalkozása a vakoknak a zongorahangolás, melyben igen sok kiváló akad, bár a közönség nagyon óvatosan használja munkájukat, mivel azt hiszik, hogy a zongora bensejének kitisztítása nem lehet jó olyan az által, ki nem lát. Általában foglalkoznak továbbá a vakok az ő intézeteikben használt kidomborodó olvasókönyvek elkészítésével is. Természetes, hogy az intézetben, hol legtöbbször csak 4—6 éven át vannak a vakok, mindezeknek s e mellett a közönséges kézi munkáknak begyakorlása csak a legügyesebb és legtehetségesebb növendékeknél lehetséges, a többi csak fogalmat nyer a munkáról s később önszorgalmából kell a hiányokat pótolni.

Tekintetbe véve mindezt, nem lehet csodálni, hogy a vakok munkája ily előképzetség után még nagyon

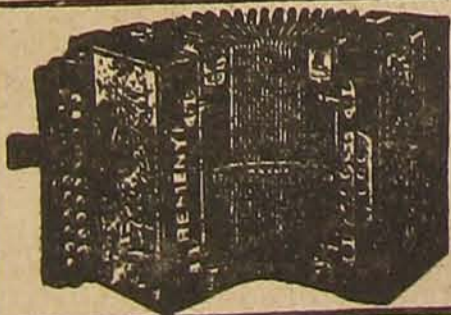
csekély eredményeket mutathat fel, alig annyit, hogy a szegény vakot az éhenhalástól megmentse. Hitelesen összegyűjtött adatok szerint a vak kosárfonók hetenként 2—18, a kefekötők 4—18, a kötélverők 6—18 koronát kereshetnek meg ügyességük szerint, s így a közepes tehetségű vak havi jövedelme 30—40 korona lesz. Megnehezíti a vakok munkaképességét még az a körülmény is, hogy ők az érzékű munkakeresők mellett minden tekintetben hátrányban vannak s különösen munkájukat nem képesek czélszerűen értékesíteni. Ezért a vakok intézetei rendszeren a munkaközvetítés szerepét is magukra vállalják és sok helyen oly intézeteket létesítenek, melyek a vakok közös műhelyeként szolgálnak. Szászországban rendszeren a vakok intézeteinek igazgatói gondoskodnak arról, hogy az intézetből kikerült vakok számára alkalmas műhely és lakás szereztessék be s az intézet segítséget nyújtson nekik a munkaanyag bevásárlása, munkaközvetítés és előleg útján. Az intézetek igazgatói évenként körutazást téve meglátogatják az így önállóvá lett vakokat, hogy személyesen győződjenek meg arról, mily segélyre érdemesek, ezenkívül őket letelepedési helyükön emberbarátok figyelmébe ajánlják.

Igen természetes, hogy még az ily módon állandó gyámolítás alatt levő vakok közül is kevés akad olyan, ki saját munkájából kényelmes otthont biztosíthatna magának. Feltűnő azonban, hogy ezt az állapotot is sokkal jobban szeretik, mint a benlakást a vakok menedékhelyein, hol a társadalmi élettől többé-kevésbé el vannak zárva. Helyesen is van így. A munkára képes vak is igénybe veheti az emberbarátok támogatását, de nem koldusalamizna alakjában, hanem mint gyámolító testvéri kezét munkaképességének fejlesztése és munkája értékesítése végett. S szerencsére ma már ez az irány kezd uralkodni, mert a tények mutatják, hogy az ezer és ezer vak közül nem egy pár kivételes egyén, hanem a nagyobb rész képes és akar hasznosan dolgozni s a társadalomnak hasznos polgárává lenni.

KÉPEINKHEZ.

A breszt-litovszki fegyverszüneti tárgyalásokról.

A már nagyon is hosszúra nyult világháború során mi voltunk az elsők, a kik a békére való szándékot — ellenfeleinknek szóló ajánlatképen — legelőbb hirdetni mertük s e szándékunkat, mint határozott akaratunkat, ellenfeleinkkel is közöltettük. Tettük ezt szövetségeseinkkel egyetértve olyankor, a mikor senki se állithatta ró-lunk, hogy a hadihelyzet nyomasztó hatása kényszeri-

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15—20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen
Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kéréndő.

HARMONIKA

10—12—15—20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMOPHON

40—50—60—70 korona
legfin. azóó drámászerkezettel

Az orosz küldöttek fogadtatása a pályaudvaron.

Ennek a hirnek most érdekes magyarázatát adják. Rajcsevics lelkét ugyanis, mint most írják, nem kevesebb mint tizenkilencz rendbeli politikai és orgyilkosság terheli. Összeesküvést szőtt a monarchia ellen s mikor ezt leleplezték, legyilkolta orvmódra az elfogatására kiküldött Pecker Adolf főhadnagyot és azután megszökött. Rablóbandát alakított a mindenre kősz montenegrói elégedetlenekkel. Bevette magát a Kolasir és Andrijevica között elterülő több mint huszezer holdas őserdőbe és ott garázdálkodott. Sokat irtak tavaly júniusban és júliusban arról a vadászatról, a mi a fekete-hegyek országának derék minisztere ellen folyt — és hasztalanul. A derék magyar népfölkelők hasztalanul őrizték a feketeszemű hadügyminiszter és rablóbandája erdőszakadékos rejtekhelyeit. Vesovics, kivel négy testvére, köztük egy huszonhatéves tanár és ezenkívül több «jeles államférfi és hadvezér» osztotta meg az orgyilkosok és szegénylegénykenyerét, nem került kézre. A cernagore guzlicárok énekeltek a derék rablóvezérrel és az öreg népfölkelők álmait zavarta a nyughatatlan országocska volt hadügyminisztere, a ki közben szorgalmasan gyilkolt és gyilkoltatta az elfogatására kiküldötteket. Ugy látszik, jó tanítványa volt az okos Nikitának, mert jelentkezésénél ki tudta használni az amnesztia kedvezményeit.

A mezőgazdasági szabadságolások. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, a melynek értelmében a járási főszolgabírák, a hadrakelt sereghez tartozó mezőgazdák rövidebb szabadságolása iránt a tél folyamán is tehetnek előterjesztést, de természetesen csak abban az esetben, ha tényleg méltányos, kivételes körülmények teszik megokolttá, hogy az illető gazda a tél folyamán szabadságban részesüljön. A szabadság időtartamára nézve javaslat nem tehető, mert ezt az a parancsnokság szabja meg, a melynél a szabadságolandó szolgál. Általában husz, kivételes esetben 30 napi szabadság engedélyezhető.

Hideggel fenyeget Amerika. A «hőhullámok»-ról, a melyek néhány évvel ezelőtt Amerika felől jöttek Európába, sok szó volt annak idején. Most, mint a párisi lapok írják, bekövetkezhetik az, hogy hideghullámok árasztják majd el az ó-világot. Amerikában ugyanis, mint az ottani meteorologusok megállapították, a néhány hét óta tartó szibériai hidegeket a hideghullámok okozzák. A borzalmas hidegeknek rengeteg az áldozata, a mit még fokoz az is, hogy erősen érezhető a szénhiány. Most azonban — mondják az amerikai szakemberek — számolni kell azzal, hogy a hideghullámok elhúzódnak Amerika felől és lassan Európába fognak átsapni. E szerint tehát a közeljövőben a hideghullámokhoz lehet szerencséje Európának, a melynek pedig a világháboru miatt van része veszedelmekben e nélkül is.

Trockij nyilatkozata a népek kibéküléséről. A minap érkezett meg Bécsbe Breiter Ernő reichsrati képviselő, a kit az oroszok annak idején túszul vittek magukkal Oroszországba, s a ki 1915 óta élt mint fogoly Kievben. Breiter az egyik bécsi lap munkatársával beszélgetést folytatott s elmondotta, milyen nélkülözéseket kellett elviselnie. Sorsában csak akkor állott be változás, a mikor a bolsevikiek kerültek uralomra. Ezek azonnal szabadlábra helyezték, mire Pétervárra utazott, a hol megismerkedett Leninnel és Trockijjal is. Trockij előszobájában, a melytömve volt a vörös gárda tagjaival, izgalmas jelenetnek volt szemtanuja. Salkind, Trockij titkára, revolvert szegzett két oroszra és azt köve-

telte tőlük, hogy adják át irataikat. Ezt kelletlenül meg is cselekedték, mire Salkind elmondotta, hogy az illetők orosz tiszték voltak, a kik áruhában jöttek Pétervárra, hogy zavart támaszszanak a bolsevikiek között. Breiter végre Trockij elé jutott, a ki elmondotta, hogy a háboru előtt hét évig őlt Ausztriában és Magyarországon. Hangoztatta, hogy az orosz nép zöme őszintén vágyik a békére, s ő maga is határozottan és önzetlenül akarja a békét. Trockij mindvégig németül társalgott az osztrák képviselővel, s végül arra kérte, hogy ha visszatér hazájába, a népek kibékülése érdekében folytassa munkálkodását.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Többeknek. A kereskedelemügyi miniszter úr 1917. decz. 12-én kelt 97,298/III. sz. rendeletével megengedte, hogy a légénységi állományba tartozó katona (csendőr) személyek 1918. évi január 1-étől kezdődőleg szolgálton kívüli utazásaik alkalmával az összes vasutvonalakon 20 kilométeren felüli utazásoknál is a gyors- és személyvonatok III. kocsiosztályában a használt vonatnemnek megfelelően váltott III. osztályu félárú menetjeggyel utazhatnak.

1878. Az őrszolgálatkezelési utasítás vonatkozó szakasza, a postai üzletszabályzat rendelkezéseit tartalmazza s így az abban foglaltakhoz a postai közegeknek minden körülmények között alkalmazkodnia kell.

D. S. K. E. Nyugállományu csendőrök, tényleges népfölkelői szolgálatuk után abban az esetben tarthatnak igényt az 1875. LII. t. cz. 82. §-ában előirt nyugdíjpótjára, ha ezen népfölkelési szolgálatuk következtében lesznek rokkantakká és polgárilag is keresetképtelenné és ha előző (polgári) nyugdíjuk az évi 600 koronát meg nem haladja. Ez a pótjára, illetve a polgári nyugdíjnak 600 koronáig való kiegészítéséhez szükséges összeg, az ilyképen eltöltött beszámítható népfölkelési szolgálati idő és a tényleges katonai rendfokozat alapján, rendes felülvizsgálati eljárás mellett állapíttatik meg.

Soborsini alórm. 38. Lehetőleg katonai (honvéd) orvos által kiállítandó bizonyítvány csatolása mellett újbóli felülvizsgáltatását a honvédelmi miniszter irtól kérje.

Tábori posta 649. 1. Készítés alatt áll, ára 3 korona; megrendelhető a III. sz. csendőrkerületnél Budapesten. 2. Nem viselheti.

Gyertya. 1. A nős altisztekre nézve megállapított szabályok minden körülmények között mérvadó. 2. A rendes napibetét és élelmezési pótlék együttes összegét.

L. G. Nőtlen állapot, legalább hat középiskolai osztály, valamint a törzsörmeisteri tanfolyam elvégzése van feltételként előírva.

Kondoros. Üzenetünkben foglaltakat fenntartjuk. Esetleges panaszukat felsőbb helyre leendő előterjesztés végett őrskihallgatáson adják elő.

I. J. 1888. 1. Ezideig nem érkezett be. 2. Előreláthatólag igen.

Számos. Nagyvárad, Szaniszló utca 27. szám.

tene bennünket erre a lépésre. A szövetséges hadseregek — az olasz harctér kivételével — mindenütt idegen területen állottak akkor, döntő támadástól seholy sem tarthattunk, tudatában voltunk kivívott győzelmeinkkel biztosított fölényünknek ott is, a hol támadnunk, ott is, a hol védekeznünk kellett. Szóval senki se állíthatja rólunk, hogy helyzetünk bizonytalansága készítetett bennünket a békeajánlat megtételére, mert — mint az egész világ tudja — tettük ezt azért, hogy ellenségeinknek, ha talán a megalázkodás elkerülése tartaná is vissza őket ettől, mint méltó ellenfeleknek módot nyujtunk a további vér- és pénzáldozat megszüntetésére s a béketárgyalás megkezdésére.

Ezt a barátságos és emberileg is leghumánusabbnak tekinthető ajánlatot azonban egyedül az Orosz birodalom vezető férfiai és hadserege fogadták el s míg többi ellenségeink visszautasító magatartása, sőt fenyegető kijelentései egyenesen utját akarták vágni legnemesebb intencziókból eredő szándékunk és ajánlatunk megvalósításának, orosz ellenfelünk elfogadta a feléje nyujtott békejobbot és a Breszt-Litovszkban megindított előzetes tárgyalások során mindjárt hozzájárult a fegyverszünet elrendeléséhez.

Ezek a tárgyalások — a melyekről képeket is mutatunk be olvasóinknak — most már olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy azokból következtetve, a legjobb reményekkel nézhetünk a további fejlemények elé, annál is inkább, mert azalatt, míg itt a béke alapjait rendezgettük, dicső hadseregeink annak jeléül, hogy ha kell, a harcok folytatásától se riadunk vissza, mert kitartásunk és erőnk teljessége kétségtelen, még olasz ellenségünkön is fényes győzelmeket arattak, a mely körülmény sokszor hangoztatott fölényünket, ezen a területen és ezzel az ellenfelünkkel szemben is lényegesen megerősítette.

HIREK.

A Monte-Gabriele hős védelmezőjének kitüntetésé. Ő császári és apostoli királyi Felsége Mészáros Iván csendőr századosnak, az olasz harctéren, a Monte-Gabriele hősi védelmében, zászlóaljparancsnoki minőségben szerzett hervadhatatlan érdemeinek elismeréséül, a hadidiszitményes Lipót-rendet a kardokkal méltóztatott legkegyelmesebben adományozni. Ezen magas kitüntetést megelőzőleg Mészáros Iván százados, ugyancsak a harctéren szerzett érdemeinek jutalmazásául, már a harmadik osztályu katonai érdemkeresztrel és a hadidiszitményes harmadik osztályu Vaskorona-renddel is ki lett tüntetve és ismételten legfelsőbb dicsérő elismerésben is részesült, s így ezen legujabb magas kitüntetés méltó jutalmazása azoknak a soha el nem hervadó érdemeknek, a melyekkel Mészáros Iván százados a magyar csendőrség történetének annaleseiben is arany betűkkel örökítette meg nevét, s a mihez neki, őszinte örömmel gratulál a magyar csendőrség is.

Adományok. Legujabban Pelles József őrmester, Marospetresről küldött be hozzánk 50 koronát a vak katonák számára. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Gyászhir. Egy régi, érdemes tagja dült ki ismét az élők sorából. Mint értesülünk, Kiss József, nyugállományu csendőr járásőrmester halt meg január hó 12-én, életének 65, boldog házasságának 28-ik évében. Kiss járásőrmester csendőrségi szolgálatát még az erdélyi csendőrezrednél kezdte, majd a VI. számú csendőrkerületi parancsnokság felállításakor ezen kerülethez lépett át és itt teljesített hű szolgálatot 1912. évig, a mikor is hanyatló egészsége a nyugállományba kényszerítette.

Hosszu szolgálata alatt mindenkor hűen, odaadóan teljesítette szolgálatát, nem kis mérvben járulván hozzá a testület jó hírnevének megalapozásához. Az elhunytban Kiss Ernő főhadnagy édes atyját gyászolja. Nyugodjék békében!

Egy gonosztevő meglövetése. Herák Zakariás, többszörös gyilkossággal terhelt fegyveres katonaszökevényt, a dalbosfalvi őrsnek Paál Antal 2. osztályu őrmester vezetése alatt álló járőre, január 13-án Ujsopot határában, egy szállás padlásán, löfegyver használattal halálosan megsebesítette. Herák Zakariás a katonaságtól szökve először édesanyját, majd pedig bujdosása közben, a mint azt annak idején megirtuk volt, az őt elfogni akaró ósopoti őrsparancsnokot is agyonlőtte s azóta állandó réme volt a környéknek, de oly ügyesen bujdosott, hogy az ellene indított nagyobb arányu razzia és állandóan folyamatban tartott, legéberebb nyomozás daczára sem volt előbb kézrekerithető. Most végre a fenti járőr nyomára akadt és fegyverhasználattal tette lehetetlenné, a járőrre ezuttal is két eredménytelen lövést intézett haramiát.

Agyonlőtte az urát. Boros Ferencz a pusztavacsi őrsre csendőrségi szolgálatra beosztott népfölkelő őrmestert, január 15-én Nagykörösön, családja látogatása alkalmával, felesége féltékenykedésből keletkezett szóváltás közben forgópisztolylyal agyonlőtte.

Kérelem. Az uzoni őrsparancsnokság nevében, Csibi Ferencz 2. oszt őrmester, uzoni őrsparancsnok kéri Keresztes József népfölkelőt, a ki a román betörés után az uzoni őrsön teljesített szolgálatot, hogy jelenlegi czimét ezen őrsparancsnoksággal tudassa.

Tóth Lajos, tótpelsőczi őrsbeli csendőr arra kéri Major László alőrmestert, hogy jelenlegi czimét vele tudassa, mert egy régi, még a polgári életből származó jó barátja keresi őt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A montenegrói hadügyminiszter. Mi is közöltük a multkoriban azt a hirt, hogy Vesovics volt montenegrói hadügyminiszter megszálló hatóságunknak beszolgáltatva fegyvereit.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben adományozni méltóztatott

*a Lipótrend lovagkeresztjét a hadidiszciplínáért
és a kardokat díjmentesen:*

az ellenség előtt tanúsított különösen vitéz maga-
tartása elismerésül:

Mészáros Iván, az 1. honvéd gyalogezrednél beosz-
tott, III. számú csendőrkerület állományába tartozó
csendőr-századosnak;

a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadidiszciplínáért:

különleges alkalmazásban teljesített kitünő szolgál-
tatai elismerésül:

Friedrich Róbert IV. számú csendőrkerületbeli csendőr-
századosnak, egy körletesendőrség parancsnokának;

elrendelni méltóztatott

nemes Szányi Árpád, m. kir. VIII. és

Báró Gyula, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli
ezredesnek, a saját kérelmükre megejtett felülvizsgálat
alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgál-
latra is alkalmatlan»-oknak, nyugállományba való he-
lyezését.

A nyugállományba helyezés napja: 1918. évi január
hó 1.

Választott lakhely: előbbi: Debreczen, utóbbi:
Gödöllő.

Adományoztatott:

a 3. osztályú tiszti katonai szolgálati jel:

Iemlényi Sigmund Lázár, VII. számú csendőr-kerület-
beli századosnak;

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

*a koronás vas érdemkereszt a vitézségi érem
szalagján:*

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű
szolgálataik elismerésül:

Guttman Albert törzsörmeisternek, a III. sz. csendőr-
kerületben és

Kiss Gyula 1. oszt. örmesternek, a VI. számú csendőr-
kerületben.

Ideiglenes nyugállományban meghagyatik:

1917. évi november hó 1-ével:

Horváth József, VIII. számú csendőrkerületbeli ideig-
lenes nyugállományú járásörmester, a megejtett újbóli
felülvizsgálat eredménye alapján, mint «rokkant minden-
nemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhelye: Mezőkovácsháza.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1918. évi január hó 1-ével:

Erdős Mihály, III. számú csendőrkerületbeli járás-
örmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkal-
matlan.»

Jenei Károly, VI. sz. csendőrkerületbeli járásörmes-
ter, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant,
mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Marczali.

Előléptetett:

2. oszt. örmesterré:

1918. évi január hó 1-ével:

Lichner Pál, Kovács István II., Bódi János, Horváth
Vince, Vlkolinszky Kálmán, Szeles András és Wiezer
Lajos alörmesterek, az V.,

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskerc. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
betét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) hetéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.
Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.
Utalványok, intézvények és chequék beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.
Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

alőrmesterré :

1916. évi szeptember hó 12-ével:

Bercsényi Vincze csendőr, a II.,

1918. évi január hó 1-ével:

Muzsnáki Sándor, Romocsa János, Molnár Mózes, Govor Gergely, Péterfi József, Pántsa Demeter, Balog József, Tyioreán János, Lengyel Sándor, Madarász Albert, Antal István, Szász Pál vezetők, az I.,

Tóth Lőrincz csendőr, a II.,

Dányi Gyula, Angyal János Pál, Gasparik János, Pente István, Bedi József, Oláh Károly és Zséder János vezetők, az V.,

Csokonyai Imre, Bokor Tivadar vezetők, Lósz János, Lup István, Hegedüs József és Budányi Miklós csendőrök, a VI.;

vezetővé :

1918. évi január hó 8-ával:

Baján János, Mészáros János I. Horváth Sándor IV., Pethes Gábor, Hogenbuch Ferencz, Csipke László, Kató József, Strezeniczki János és Kovács János I. csendőrök, az V. számú csendőrkerületben.

Házasságra léptek :

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Madaras Elek 2. oszt. őrmester, Orbán Sárával, 1917. évi november 20-án, Kibéden;

Simó Béla alőrmester, Tankó Erzsébettel, 1917. évi márczius hó 2-án, Csikmadarason;

Sulánki András alőrmester, Mihály Teréziával, 1917. évi december 17-én, Nagybaczonban;

Sándor Péter alőrmester, Székely Sárával, 1917. évi november 25-én, Csombordon;

Réti Flórián alőrmester, Fodor Rózával, 1917. évi december 26-án, Kémeren;

Szeredai Károly 2. oszt. őrmester, Albert Rózával, 1917. évi december 11-én, Kolozsvárt;

Gadó István alőrmester, Stegmann Ernesztinával, 1917. évi november, Hégenben;

Patacsék Bertalan 1. oszt. őrmester, Nagy Gy. Ilonával, 1917. évi november 25-én, Sarmaságon;

Pakó László 2. oszt. őrmester, Halász Elvirával, 1917. évi december 19-én, Tordán;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Chira János 2. oszt. őrmester, Doga Trejnoval, 1917. évi november 24-én, Resiczabányán;

Klieber János alőrmester, Jancsó Rózával, 1917. évi november 29-án, Ditrón;

Ille Sándor József alőrmester, Keresztes Erzsébettel, 1917. évi november 10-én, Dombegyházán;

Hegedüs Sándor alőrmester, Szapulovics Annával, 1917. évi december 6-án, Sándoregyházán;

Pálfi Áron alőrmester, Beck Juliannával, 1917. évi december 8-án, Omlódon;

Székely József alőrmester, Hábel Gizellával, 1917. évi december 16-án, Kevermesen;

Klucsik Márton alőrmester, Dávid Katalinnal, 1917. évi december 23-án, Nagygájon;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Nyitrai Károly alőrmester, Bitskey Gizellával, 1917. évi november 25-én, Tápióbicskén;

Komáromi Miklós 1. oszt. őrmester, Győri Krisztina Rozinával, 1917. évi november hó 17-én, Ujverbáson.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállít kerékpárt, beszélő-gépet, varrógépet, karbid-lámpát asztalra, karbid-gummikat és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Ellsmerő leveleim ezerszámra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.**A világ legjobb harmonikái**

Orgonahangú, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangúak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, gramatikus hangúak is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javitási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.**VÁRNAY L. SZEGED**

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Minden állandó vevőm rendelés esetén ingyen kapja a nélkülözhetetlen

havi előjegyzési naptárt.